СВОБОДА SVOBODA

УКРАЇНСЬКИЙ ДНЕВНИК — UKRAINIAN DAILY

УРЯДОВИЙ ОРГАН ЗАПОМОГОВОЇ ОРГАНІЗАЦІЇ УКРАЇНСЬКИЙ НАРОДНИЙ СОЮЗ В ЗЛУЧЕНИХ ДЕРЖАВАХ АМЕРИКИ.

OFFICIAL ORGAN OF THE UKRAINIAN NATIONAL ASSOCIATION, Inc.

ТРИ ЦЕНТИ. РІК XXXVIII. Ч. 128. Джерзи Сіті, Н. Дж., середа, 4. червня 1930. VOL. XXXVIII. No. 128. Jersey City, N. J., Wednesday, June 4, 1930. THREE CENTS.

„ГРАФ ЦЕПЕЛІН" ВІДЛЕТІВ ДО ЕВРОПИ

НЮ ЙОРК. — О півночи з понеділка на вівторок оглядали Нюйорчане великого срібного птаха, який кружляв довкола міста, а потім звернувся в сторону Атлянтійського океану й щик. Був це „Граф Цепелін", який відлетів до Європи з 22 подорожними й почтою, вартости $55,000.

„Граф Цепелін" вилетів з гангари в Лейкгурст у понеділок в годині 10.20 нічо й полетів до Есбурі Парк, де скинув вінець рож зприводу конвенції Синів американської революції.

КОНГРЕС ПРОТИ ВЕТА ГУВЕРА.

ВАШИНГТОН. — Президент Гувер не затвердив законопроекту в справі пенсій для ветеранів еспанської війни. Президент оправдував це тим, що в законопроекті признається допомогу за хороби, які не мають нічого спільного з еспанською війною.

Заветований президентом законопроект предложено сенатом до нового голосования. 61 голосів заявилося за принятя, а 18 було проти. А в палаті послів 298 голосів було за принятя, а тільки 14 проти. Через те законопроект одержав в обидвох палатах більшість двох третин. У той спосіб, згідно з конституцією, законопроект стає законом мимо вета президента.

ПОНАД $1,000,000 НА ВИБОРИ.

ВАШИНГТОН. — До сенатського виборчого комітету зголошено видатки з виборчої кампанії в Пенсилвенії. Виходить, що на правибори видано слідуючі суми: на кампанію за Дейвиса і Бравна видано $362,547, а за сенатора Гронділя $638,000. Разом видано на вибори $900,457. Ще нема зголошених деяких видатків, які виноситимуть около $200,000. Всі видатки виноситимуть отже понад $1,000,000. Кажуть, що це не є велика сума, бо перед трома роками видано на вибір Вера понад $3,000.000.

Секретар Дейвис зложив на видатки $10,541, а сенатор Гронді $291,000. Комісія найбільше зацікавлена фабрикантом Волтером Боніном з Питсбурга, котрий зложив на вибори Дейвиса жертву в сумі $96,750.

825,000 ШОФЕРІВ У НЮ ЙОРКУ.

НЮ ЙОРК. — За останній рік збільшилося значно число нюйоркських шоферів у порівнанню з минулим роком, коли було 717,408 шоферів. За один рік прибуло 110,000 шоферів.

ПРОДАЮТЬ НІМЕЦЬКІ БОНДИ.

НЮ ЙОРК. — На американській біржі продаватимуть незабаром німецькі репарацїйні бонди на суму $85,000,000, згідно з пляном Юнга.

ЗАНОСИТЬСЯ НА ТЮРЕМНІ БУНТИ.

НЮ ЙОРК. — Вилем Кокс, секретар „Нешенел Сосайєті оф Пенел Інформейшен", оголосив звіт зприводу огню, який вибух в огайській тюрмі, а якого жертвою впало 322 вязнів. Кокс подає, що вязні ратували одні других з геройською посвятою. Він твердить, що в тюрмі панують неможливі відносини, які знову доведуть до нових бунтів вязнів.

ЗА СВОБОДУ ФИЛИПИН.

ВАШИНГТОН. — „Комітет оф Територіс" предложить сенатови звіт у справі незалежности Филипин з внесенням, щоби згодитися на таку незалежність, але під тим застереженим, що Филипини мають рядити собою пять літ, а по пятьох літах має нарід висказатися дорогою загального голосования, чи хоче бути далі в звязку з Злученими Державами, чи домагається повної незалежности.

ВОЗДУШНА КОМУНІКАЦІЯ ЗРОСТАЄ.

НЮ ЙОРК. — „Нью Йорк-Филаделфія-Вашингтон Ейрвей Корпорейшен" подає, що з днем 15 серпня буде збільшена воздушна комунікація між Нью Йорком і Вашингтоном. Кождої години буде відлітати з Нью Йорку літак до Вашингтону з перервою у Филаделфії. На протязі 10 годин відлітатиме кождого дня 10 літаків й стільки поверне з Вашингтону.

ЗАНОСИТЬСЯ НА ДОВГУ ВІЙНУ.

НЮ ЙОРК. — Ден Гопел Мукерїї, відуський письменник, повернув з своєї подорожі по Індії й заповідає, що в Індії заноситься на довгу горожанську війну. Мукерїї підносить, що народні маси вже більше не бояться англійських можновладців, а пасивний опір Ґандія знаходить у селянських масах велику прихильність. Саме тепер взялися селяне до нового способу пасивного опору, себто до неплачення податків.

Мукерїї твердить, що англійський уряд зробив велику помилку заарештувавши Ґандія, бо Ґанді має величезний вплив на маси.

ПРОТИ НЕТОЛЕРАНТНОСТИ.

ТЕРИТАВН (Нью Йорк). — Суддя Артур Томкинс підніс у своїй промові до дівчат, котрі кінчать каледж, що світ потребує тепер найбільше того, щоби люде були більш толерантними й навчилися шанувати права, щасте й чувства инших, та щоби були меншими біготами. Було би краще жити на світі, говорив суддя, коли би ми не були байдужними супроти инших, а більш вічливими й сердечними й більш жертволюбивими нїж самолюбами.

РОБЕРТС НАЙВИЩИМ СУДДЕЮ.

ВАШИНГТОН.—Заприсяжено Овена Дж. Робертса членом Найвищого Суду Злучених Держав.

ЗЛОДІЯ НЕ БРЕХАВ.

Полісмен, що патролював по одній улиці в Шікаго, завважав, що який молодий чоловік старається отворити порожний автомобіль пон хіднику. „Що ти хочеш зробити?" спитав його полісмен. „Хочу украсти сей автомобіль, але не можу його отворити".

„Ха-ха-ха!" — зареготався полісмен і пішов далі, думаючи, що властитель автомобіля добре зажартував собі з нього. По якімсь часі одна дівчина спитала полісмена, чи він не видів, хто вкрав її автомобіль, який вона лишила якраз на тім місці. Тоді доперва полісмен зміркував, що злодій зовсім не жартував.

М. БІЛІНСЬКИЙ ПОБІДИВ У ФЛИН ФЛОН.

Вініпегський борець Михайло Білінський поборов 14 травня у Флин Флон тамошнього борця Джека Романсона. Романсон виломив собі ребро у перших 30 мінутах борення і з причини болю був приневолений признати себе побіжденим.

СТОЛІТТЯ БЕЛЬҐІЙСЬКОГО НАЦІОНАЛЬНОГО ГИМНУ.

Цього року минає сто літ, як славний музик Женваль скомпонував бельгійський національний гимн. Бельгійці обходитимуть цю річницю дуже врочисто, між иншим відслонять в Брюселі памятник Женвальови.

АРЕШТУВАННЯ СТУДЕНТІВ У ВИЛЬНІ.

В звязку з викриттям комуністичного архіву у Вильні поліція арештувала 3 студентів вильнєського університету: Арк. Ольскіна, М. Околевича та Ст. Врону. Арештували теж Ол. Шидловського, урядовця центрального секретаріяту Білоруського сельроб. посольського клюбу у Вильні.

ДАЛЬШЕ РОЗВЯЗУЮТЬ КУЛЬТУРНО-ОСВІТНІ УСТАНОВИ.

Свого часу появилися в селі Дубравці в Журавенщині хлопці з Володимирець, які співали на вулицях українські пісні. Цю прогульку Володимирців до Дубравки, яка мала характер звичайних парубоцьких відвідин з одного до другого села, розвали чомусь нападом на качапів в Дубравці і насьогодні цього вже довший час сидить кільканацять хлопців з Володимирець у стрийській тюрмі. Тепер цей мнимий напад старостве приписало Т-ву „Сокіл" і читальні „Просвіта" у Володимирцях і оба ці Т-ва розвязало, а воєвідство цей розпорядок староства затвердило.

ТЕЛЄФОН ЛЬВІВ-ШВЕЦІЯ І ЛЬВІВ-НОРВЕГІЯ.

З днем 25. квітня ц. р. запроваджено телефоничну комунікацію між Львовом і всіми телефонічними централями у Швеції. Оплата за звичайну тримінутову розмову виносить від 10 франків і 60 сантимів до 16 франків, в польських золотих після кожночасного курсу. — З днем 1. травня ц. р. мали теж запровадити телефоничну комунікацію між Львовом і декотрими телефонічними централями в Норвегії. Оплата за 3-мінутову розмову коштуватиме від 13 франків 80 сантимів до 15 франків.

ДОШКОЮ ВБИВ ГОСПОДАРЯ.

В селі Березниця Рустикальна вбив Микола Ковалик Івана Плоскача, господаря з того села. Ковалик вбив Плоскача тим способом, що бив його дошкою по всьому тілі так довго, аж поломив йому ребра й поранив легені. Причиною душогубства — сварка Плоскача з жінкою Ковалика.

ДВА КОНЦЕРТИ СЛАВНОЇ УКРАЇНСЬКОЇ ПІЯНІСТКИ ЛЮБКИ КОЛЕССИ.

На першім своїм букарештанськім концерті грала наша артистка як солістка симфонічного концерту, котрим управляв знаний берлінський дірігент, д-р Ернст Кунвальд. Вже цим першим успішним виступом зуміла викликати подивування своєї великої штуки. Своєю грою положила Колесса визначного дірігента д-ра Кунвальда в тінь, підносячи себе як велику звізду і тріюмфову геройку. Головний успіх здобула Любка Колесса Ліста Ес-дур сонатою. Тут злучила вона елементарну силу і величаві виразів із видосконаленою грацією.

На підставі цього великого успіху ждала букарештенська публика з великим зацікавленням на її другий концерт.

І справді, не розчарувалися слухачі, котрі на другім концерті заповнили салю.

Програма складалася з композицій: Ваха-Буссоні, Шопена і Ліста. Заслуханя при Аддіжо в Баха Оргель-Токката Ц-дур може належати до найприємніших хвиль почуття музикальної публики. Не менший успіх мала п-на Колесса у виконанню Шопена сонати Б-моль. Любка Колесса закінчила свій вечір Дванацятою Рапсодією Ліста. Її блискуча скорість у цім кавалку свідчить про елементарну музичну силу цієї природою так щедро обдарованої артистки. По цім кавалку поступає нагорода, що вдала до сцени і безконечні оплески публики, котра просить о наддаток.

Репертуар Любки Колесси обнимав найкращі композиції Бетовена, Моцарта, Шопена, Ліста, Баха, Гайдна, Вороба, Шуманна, Скарлятті й инших, а з українських композиторів грала вона Нижанковського, Барвінського, Лисенка й инших.

Українська букарештенська кольонія мала честь і приємність зробити нашій артистці родинне принятя, на котрім брали участь заступники українського громадянства і студентства. Тоаст на славу нашої піяністки підняв д-р В. Трепке.

Українська кольонія доручила віртуозні на її другім концерті китицю цвітів, перевязану блакитньо-жовтою шарфою. — („Час").

ШЕВЧЕНКІВСЬКЕ СВЯТО В БУКАРЕШТІ.

В суботу, 5. квітня ц. р., відбувся в Букарешті концерт в честь нашого великого Кобзаря. Програма складалася з слідуючих точок: „Заповіт" — хор; реферат „Про життя і творчість Т. Шевченка", в румунській мові п. Лугулеску. Мужеський хор співав: „Сонце заходить", „Чорна рілля", „На щедрий вечір", „Ой пушу я кониченька", „Вівть вітри", і „Садок вишневий". Сольові пісні співали: п. Б. Струтинський (баритон): Народню пісню, а п. Дімітрієв (тенор): „Дивлюсь я на небо" і „Мені однаково". З великим чуттям деклямував п. Дм. Геродот: „Катерину". — Хором управляв п. Зибачинський. Свято вилало дуже добре і найшло велике зацікавленя між чужою публикою, котра явилася дуже численно. Між гостями можна було зауважити визначні чужонародні особистости, як: професор Мегедіць, депутат Гіца Поп, заступники чеського і болгарського посольства, заступники угорських студентських організацій і багато румунських студентів.

ВЕЧІР УКР. НАЦ. ТАНКУ.

Бувші ученики знаного на Гал. Україні майстра укр. танку В. Авраменка устроїли в Станиславові дня 3. квітня ц. р. вечір українського національного танку, який був несподіванкою не лиш для українського громадянства, але й для чужинців. Вечір на загал випав гарно. Дохід з цього вечера призначено на „Рідну Школу".

ЖЕРТВА СПІРИТИЗМУ.

В Ляс Пальмасі одна родина захопилась спіритистичними сеансами й одного дня викликаний „дух" молодого хлопця з цеї родини сказав учасникам сеансу, що він є в пеклі і що може видістатися з пекла тільки тоді, як хтось із його родини буде вбитий як жертва за його гріхи. Забобонна родина, бажаючи виратувати сина з пекельних мук, вбила молоденьку дівчину, мовляв, вона невинна, піде і так до неба, а не можнаж через таку дурницю лишити сина навіки в пеклі.

ДЕРЖАВНА СПАДЩИНА, ІІ КОМАНДАНТ І СЕЛЯНИН.

Антін Сосніцький, відомий польський селянин з Довгомостиськ, вніс скаргу до президента державі і маршала Пілсудського та Тадея Филиповича, підполковника і директора державної стадниии в Судовій Вишні, а рівночасно власника села Довгомостиськ, — закидаючи йому всякі надужитя. Цим донесенням почувся ображений п. Филипович, вніс донесення до прокуратури в Перемишлі. Прокуратура в Перемищлі обвинуватила Сосніцького за 7 пунктів цього донесення і карний суд в Перемишлі засудив його на 6 місяців тюрми. Проти цього засуду вніс Сосніцький апеляцію. Дня 30. квітня ц. р. відбулася розправа в апеляційному суді у Львові. Апеляційний трибунал у складі радників Сохи, Ояка і Байорка по переведеній розправі ухвилив вирок суду в Перемишлі, **уневинив** Сосніцького від 5 пунктів обвинуваченя, щодо 2 заставдив і засудив його на кару 4-місячної вязниці і завісив кару на 5 лів. Обвинуваченого заступав д-р Лев Ганкевич.

СВЯЧЕНЕ ТОВ. „СИЛА".

В неділю 27. квітня в товаристві українських робітників „Сила" у Львові відбулось традиційне свячене, в якому окрім членів узяли участь і запрошені гості, між ними представники української преси. Гостей і членів привитав о. Садовський, вказуючи в своїй промові на значіння і ролю робітництва й міщанства в житті й розвитку нації, після чого учасники провели час на оживленій гутірці, перепліталій промовами й тоастами. Особлива цікава й повна гумору була промова д-ра Федака й о. Каштанюка, після яких ще промовляли проф. Березовський й Охримович. „Свячене" закінчилось піснями й національним гимном.

МОЖНА ВАРИТИ ПИВО ДЛЯ СЕБЕ І РОДИНИ.

Суддя Меклейн в Саскатуні, Саск., рішив у суді королівської лави 10 травня, що чоловік має право варити пиво для себе і родини, не стараючися за лайсенс на те від уряду. Рішення судді було в справі Івана Калинюка, обвинуваченого, що він, не маючи лайсенсу, варив пиво для себе і своєї родини.

ВІДЗНАЧЕННЯ СТУДЕНТКИ-УКРАЇНКИ.

Між студентами манітобського університету, які сього року покінчили свої студії і 14 та 15 травня дістали дипльоми, одно з найбільших відзначень дістала п. Наталія Сікевич; вона дістала університетську срібну медалю за докінчення загального курсу штук і наук (артс енд саенсес), а також удержання на кошт французького уряду через один рік в Парижі для удоконалення студій у французькій мові.

ГРАНАТА ЗРАНИЛА 5 ВОЯКІВ.

Підчас військових вправ у Вильні експльодувала граната та зранила поручника Лютика, плютонового Пайка та капрала Льорецького. Лекше ранені плютоновий Улицький і Урбанович.

ДЕЗОРҐАНІЗАЦІЯ РОСІЙСЬКИХ ЗАЛІЗНИЦЬ

МОСКВА (СССР). — Офіюз радянського уряду, „Известія", видрукував алярмуючу передову статтю зприводу стану на залізницях у Росії. Газета підносить, що замість нагрузки щоденно 52,000 вагонів тепер нагружується й перевозиться лише 49,000 вагонів вантажу. Крім того понищено багато льокомотив, вагонів, руйнуються самі шляхи, а направити нема чим.

Для того, щоби поліпшити справу залізниць, большевики вислали до Злучених Держав спеціяльну комісію на чолі з заступником комісаря залізниць, Сулімовим. Цій комісії доручено вивчити методи й способи урядження американських залізниць і купити потрібні матеріяли для поліпшення російських залізниць. Та поки ця комісія щось реальне зробить і купить, залізниці будуть далі занепадати, а перед ними стоїть велика робота. В звязку з наступаючими жнивами рух вантажу на залізницях треба майже подвоїти, але як це зробити, коли нема для цього технічних засобів?

Газета „Известія" вірить, що большевикам пощастить привернути на залізницях порядок, який тепер вносить дезорганізацію в постачанню населення засобами поживи, в підвозку рїжних матеріялів, потрібних для промислу по пляну пятилітки й т. д. Та більшість чужинців, які знаходяться в Росії, сумніваються в успіхи комуністичних намірів, бо взагалі напружения в Росії серед населення таке, що доводиться дивуватись, як нарід ще витримує. Вже не один завдає собі питання: хіба нема межі народному напруженню? чи людське бажання не має межі?

КОНЦЕНТРУЮТЬ ВІЙСЬКА.

РИГА (Латвія). — Відомости з Москви підтверджують, що там прийшло до конфлікту між Сталіном та комісаром війни Ворошиловим. Конфлікт цей ставлять у залежність від активности російської армії на західному кордоні.

З огляду на те, що на цьому кордоні спостерігається велика концентрація російського війська, Польща також почала збирати більші свої військові сили в районі Вильни та Свенцян.

ЗАХОПИЛИ КОМУНІСТІВ В ІНДІЇ.

БОМБЕЇ (Індія). — Британські війська почали активні операції по звільненню пешаварського району від повстанчих банд. В районі міста Чарсада війська несподівано захопили кілька індуських сіл, відібрали зброю від повстанців та арештували кількох з них. Між арештованими знаходиться вісім лідерів-комуністів, як кілька тижнів тероризували своїми бандами цей прикордонний район. В місцях, занятих військами, негайно проголошено военно-полеві закони та введено военно-полеві суди.

АНГЛІЯ РАТИФІКУЄ ЛОНДОНСЬКУ УҐОДУ.

ЛОНДОН (Англія). — Тепер можна з певністю сказати, що Англія ратифікує лондонську военно-морську умову. Проти цього договору виступав різко один з консервативних лідерів, Черчил. Він домагався, щоби була призначена спеціяльна комісія для перестудіювання цієї умови. Проти цього виступав Мек Донелд та посли партії праці.

Голосованям 282 проти 201 предложення консерватистів відкинено. Тому можна сподіватися, що Мек Донелд не буде чекати, поки Америка ратифікує цю умову, а постарається скорше перевести ратифікацію її англійським парляментом. Болдвин був більше здержливий в критиці лондонської умови й висловлював жаль, що Америка не є членом Ліґи Націй, бо не змушує Англію бути більше обережною в своїх взаємовідносинах зі Злученими Державами.

АМЕРИКАНСЬКА МИТНА ШПІОНАЖА В ФРАНЦІЇ.

ПАРИЖ (Франція). — В парляменті буде поставлений запит премієрови міністрів Тардю в справі американських митних агентів, які слідкують у Франції за американськими покупцями рїжних цінностей. Внескодавці вважають, що таке поступования американських агентів є порушенням суверенітету Франції.

Цей внесок поставлено після того, як один з американських митних агентів дав копію рахунку одної мілїонерки на закуплені нею в найлїпшій французькій фірмі на кілька сот тисяч убрання та рїжних цінностей. Мілїонерку вокарала в Нью Йорку митна влада на кілька сот тисяч долярів, а бухгалтер паріської фірми застрілився, думаючи, що його запідозріли в видачі копії рахунку.

СОБОР ПОЛЬСЬКОЇ ПРАВОСЛАВНОЇ ЦЕРКВИ.

ВАРШАВА (Польща). — Президент Мосцїцький підписав декрет про скликання собору православної церкви в Польщі. На чолі цієї церкви стоїть митрополит Діонизій. Собор має бути скликаний при кінці бїжучого року для вироблення конституції церкви.

Митрополит має покликати спеціяльний комітет для підготовки собору. Діонизій відвідав президента республики й зложив йому подяку за його декрет про собор.

ЗДОБУЛИ НОВІ РЕКОРДИ.

МОНТЕ ЧЕЛІО (Італія).—Відомий італійський летун Маддалена, який перший знайшов останки виправи генерала Нобіле, після катастрофи з повітроплавом „Італія", тепер здобув для італійського летництва два світові рекорди. Він літав зі своїм помічником на літаку, без поповнення бензини, 67 годин. До цього часу рекорд знаходився в руках німецького летуна, який літав 65 годин і 26 хвилин.

Крім того підчас цього лету він пролетів 8,216 кільометрів. Це на 200 кільометрів більше від того рекорду, який установив французький летун Дідоне Кост, коли він перелетів з Парижа до Манджурії.

"SVOBODA" (LIBERTY)
FOUNDED 1893
Ukrainian newspaper published daily except Sundays and holidays at 81-83 Grand Street, Jersey City, N. J.
Owned by the Ukrainian National Association, Inc.

Edited by Editorial Committee.

Entered as Second Class Mail Matter at the Post Office of Jersey City, N. J on March 30, 1911, under the Act of March 8, 1879.

Accepted for mailing at special rate of postage provided for in Section 1103 of the Act of October 3, 1917, authorized July 31, 1918.

SUBSCRIPTION RATES:	ПЕРЕДПЛАТА:
Three cents a copy.	Поодиноке число три центи.
One year ..... $ 7.00	На рік ..... $ 7.00
Six months 3.75	На пів року ..... $ 3.75
Three months ..... $ 2.00	На три місяці ..... $ 2.00
Foreign and Jersey City Rates:	В Джерзи Сіті і Заграницею:
One year $10.00	На рік $10.00
Six months ..... $ 5.00	На пів року ..... $ 5.00
Three months ..... $ 2.75	На три місяці $2.75

За оголошення редакція не відповідає.

Телефон „Свободи", Montgomery 498. Тел. У. Н. Союза: Montgomery 1838.

Адреса: "SVOBODA", P. O. BOX 346, JERSEY CITY, N. J.

ВІД РЕЛІГІЇ ДО ПОЛІТИКИ

Змагання Ватикану до зєднання східньої церкви з Римом не є нічим особлившим. Православна царська Росія намагалася обєднати православних, а й протестанти змагають до обєднання. І всі вони вірять, що згодом прийде до обєднання всіх християн. Може собі кождий мати яку хоче думку про такі релігійні обєднуючі змагання, але в засаді нічого проти того мати не можна. І тому не можна мати нічого проти змагань Ватикану в справі навернення Сходу до Риму. Годі йому навіть відмовляти права вибирати такі способи й такі особи, при яких допомозі думає він найскорше дійти до цілі. Значить, міг навіть Рим махнути рукою на Українців грекo-католиків, коли ходить про місію навернення Сходу до Риму. Може собі навіть Рим замінити Україна митрополита Шептицького Москалем князем Волконським. Та справа представляється вже цілком інакше, коли Рим ширить унію на західно-українських землях при помочі польського духовенства, яке уживає церкви для польонізаційних цілей й пропаганди великопольської державницької ідеї. Або, коли він дозволяє забирати православним Українцям понад 500 українських церков, віддаючи їх польським католицьким епископам. Це вже маємо до діла не тільки з релігійною пропагандою, але й з політикою, й то такою, яка ограблює нас не тільки з українських душ, але й з українського народного майна.

Коли папа римський виступає проти переслідування релігії під большевиками, то з тим культурним кроком можна погодитися. Коликже, протестуючи, Ватикан бачить на Сході тільки одну Росію, то не є політика, й то та довоєнна, царська, крайно назадницька й провокуюча усі ті численні народи, що мучилися в Росії, а особливо провокуюча Українців, які за відірвання від Росії пролляли стільки крови і які вже в часі своєї державности одержали були для цієї державности навіть і папське благословенство. Попиранням „единонеділимської" концепції Ватикан вдаряє особливо болюче в першу чергу Українців, себто той нарід, котрий зі всіх народів Сходу дав Римови найбільше число католиків. За ті жертви, які понїс український нарід через унію, відплачується Рим в той спосіб, що попирає політику, яка відбудовує на наших землях з одного боку Велику Польщу, а з другого „Едину Неділиму". Значиться, що Рим допомагає отою політикою нашим відвічним національним ворогам ліквідувати українську державність. Річ ясна, що й це не злєдвідує української ідеї, а скорше злєдвідує унійфікаційні змагання Ватикану, але з того ще не виходить, щоби залишити оту політику Риму в спокою.

Ів. Мазепа.

ШЛЯХ НАШОГО ВИЗВОЛЕННЯ.

(Голос української соціял-демократії).

(Докінчення)

Залишаючи на боці справу обєднання військових сил, яке можливе й при відсутности обєднання сил політичних, можна загалом сказати, що вже сьогодня треба працювати над здійсненням слідуючих завдань в цілях підготовки грунту для тої чи иншої консолідації наших політичних сил в ближчій боротьбі:

1) Кожне з існуючих політичних угруповань, „центрів" і т. д. повинно бути готовим в слушний час, при творенні загально-керуючого центра в нашій боротьбі, відмовитись від претенсій на ролю загально-національного проводу в цій боротьбі. Виходимо з факту, що сьогодня ми не маємо національного проводу в дійсному розумінні цього слова, і в тих умовах, в яких ми перебуваємо, такого проводу й не може бути. аж нові дійсний керуючий центр не буде створений під впливом руху на Україні.

Тому претенсії рідних центрів та угруповань на ролю нашого національного проводу в рішаючий момент можуть лише розєднати, ослабити наші сили або й зовсім знищити їх шляхом братовбійчої війни в наших рядах.

В інтересах загальної справи в слушний момент повинен бути створений авторитетний керуючий центр нашої боротьби зусиллями всіх активно-творчих демократичних і революційних політичних чинників нашого організованого громадянства. Це не значить, що, готуючись до створення такого керуючого центра, ми мусимо наші окремі політичні сили ницити або позбавляти їх внутрішньої свободи в їх діяльности. Ми цього не хочемо й не мусимо домагатися. Як всяка коаліція політичних сил, так і цей керуючий центр мусить бути збудований шляхом добровільного порозуміння політичних чинників між собою, шляхом встановлення спільних і обовязкових для всіх засадничих ліній боротьби, шляхом підпорядкування загальним, цим цілям і завданням цілей і завдань менших і вужчих.

2) Ми повинні енергійно взятися за справу як найбільшого оформлення та кристалізації своїх поглядів програмових та практичних, які відповідали вимогам сучасного життя на Україні. Бо не можна звести для спільної, реальної праці такі угруповання, які самі добре не знають, чого вони врешті хотять, з ким будуть їти й за що саме боротися.

У нас иноді люблять говорити: нам не бракує програми; нам бракувало й бракує людей і волі для переведення програми в життя.

Це правда, але правда не вся. Бракувало людей і волі? Так, але чому? Насамперед тому, що панував хаос і політична безпомічність в головах багатьох тих, що повинні були штовхати людей, особливо з волею, до боротьби за певні, ясні й високі ідеї та гасла. Хіба навіть такі головорізи, як усякі Семесонки, Божки, Палієнки й т. д. не мали волі? І в тому й біда, що воля у них була, але вона була спрямована зовсім не туди, куди треба. Їм бракувало розуму, школи політичної й тому їх воля пішла по неправильному шляху авантюрництва, різунства, від чого наша визвольна боротьба потерпіла незмірну шкоду.

Тому ми мусимо як найрішучіше боротися в своїх рядах з політичним примітивизмом, неоформленістю та невиразністю. Бо цей примітивизм — це найголовніше джерело всього негативного й деструктивного в нашій боротьбі, джерело всяких позашестей отаманщини, свавілля, безвідповідальности.

Коли стоїмо перед новою фазою боротьби, то ця боротьба мусить бути дійсно новою. В нашій політиці не повинно бути більше „Винниченківщини" з безконечним хитанням та нерешістю, з політичним дилетантизмом, легковажною грою принципами та програмами. Лише ясність мети та реальність засобів мусить бути всюди й завжди провідною лінією в нашій боротьбі.

Без цього ніяка творча, реальна політика не можлива, і ніяка боротьба, хоч би й за найсвятіші цілі, ніколи не досягне успішного кінця.

3) Пора нам також навчитися реально оцінювати значіння й події минулого періоду нашої боротьби протягом цієї революції. Мусимо відкинути в своїй політичній пропаганді та агітації весь той туман, який нашій загальній справі не допомагає, а лише шкодить.

Цей туман полягає в тому, що, мовляв, всі українські політичні угруповання й сили взагалі, які діяли в попередні роки нашої революції, — це банкроти, над якими треба поставити хреста, бо вони, мовляв, „програли" нашу справу і т. д. Треба, мовляв, покінчити з існуванням окремих політичних угруповань, партій і т. д., а замість цього стати на шлях творення єдиної диктаторської організації своїх сил на зразок організації Леніна, Мусоліня і т. д...

В Фінляндії, в Латвії, Естонії, Чехії т. д. партії політичні були рішаючими чинниками при утворенні держав і визволенні нації. На Україні біда була не в тому, що ми мали партії, а в тому, що вони не були досить розвинені. Але й так політичні партії відограли велику творчу роль. Без ісцування окремих політичних угруповань на Україні існувалаб політична пустиня, дикий неорганізований рух політично й національно несвідомих мас. Все це не посунуло нашої справи вперед. а тільки затрималоб розвиток нашої визвольної боротьби на довгі роки.

Отже не партії причина того, що ми сьогодня ще не маємо вільного незалежного існування нашого народа. Головна причина цього — фактичний, це невисокий порівнюючи стан наших організованих політичних сил. Польщу, Латвію, Естонію і т. д. революція застала на більш високому ступні іх загального розвитку, свідомости політичної й національної; тому, природна річ, вони спромоглися зробити те, чого нам, з нашими мало організованими силами, зробити не вдалося.

Який з цього висновок? Розуміється не той, що, мовляв, треба ставити хреста над тими формами організації наших сил, які утворилися в наслідок попередньої політичної діяльности на протязі цілих десятиліть. Висновок лише той, що мусимо тим енергічніше продовжувати свою працю над поліпшенням організації наших політичних сил, використовуючи все те, що було й є у нас позитивного й творчого.

Далі. Справа українська в наслідок минулих років боротьби програна. Це також не відповідає дійсности. Ані-впаки, лише дякуючи цій минулій боротьбі, українська справа виведена нарешті на широкий шлях свого розвитку. В наслідок минулих років революційної боротьби українська справа набрала великої сили, зробила велитенський поступ, якого вже не скасують ніякі декрети й укази диктаторів.

В минулі роки революції у український нарід пройшов свій молодий період розвитку не для того, щоб програти свою визвольну боротьбу, а для того, щоб пройти початкову політичну школу, потім середню й тоді вже вступити у вищу.

Чи наш нарід вступив уже в цю вищу школу, це покаже ближча будуччина, але що минула боротьба допомогла йому **прискореним темпом** пройти початкову й навіть середню школу, в цьому не може бути сумніву, і в цьому полягає сьогодня головна сила українського визвольного руху.

І ми можемо лише дякувати, а не ганьбити, тим нашим численним борцям, як тим, що загинули в минулій боротьбі, так і тим, що ще живуть, — за те, що вони все, що було в їх силах, зробили для переведення цього первісного, найтяжчого й найважнішого в житті нашого народа виховання політичного й національного.

Хоч і примітивними й ще недосконаленими силами та засобами, але все активним українським громадянам минулої революційної доби вдалося довести пробудженій українській нарід до такого стану, коли він не сьогодня — завтра, але, без сумніву, стане на свої власні ноги, як рівноправний член в сімї иншим вільних народів світа.

Тільки таке політичне виховання має, основане на правді, на правдивому освітленні минулої боротьби, вивело нашого народа на шлях остаточного визволення, а в цій ближчій боротьбі, що нас чекає, допоможе нам виступити з дійсно підготованими та належно організованими політичними силами.

Такі наші організаційно-політичні цілі та завдання в сучасний момент.

Коли ми над цими завданнями не подумаємо завчасу, коли ми, використовуючи попередній досвід нашої боротьби, цих завдань не передведемо в життя, то ми не виконаємо своєго обовязку перед народом, а головно — наша визвольна справа буде знову поставлена під небезпеку нових невдач та неуспіхів, нарешті наша боротьба може скінчитися занепадом наших визвольних змагань на довгі роки.

(„Соціял-демократ").

НА БІЖУЧІ ТЕМИ.

АМЕРИКАНСЬКИЙ ОКУР АЗАН.

Студенти Корнельського університету зажартували собі з визначних американських політиків. Вони вислали до віце-президента Злучених Держав, кількох членів кабінету президента Гувера та кількох визначних республіканських сенаторів письма, в котрих сповіщають їх, що студенти уряджують ювилей Юга Н. Фрая, якого треба признати основателем республіканської партії в стейті Нью Йорк, та закликають політиків відсвяткувати його память відповідними згадками. Політики не дали на себе ждати. Кілько з них вислало студентам телеграфічні подяки за запросини та згадали теплими словами Юга Н. Фрая та його заслуги.

Немале було здивования сих політиків, коли незадовго опісля прочитали в органі студентів Корнельського університету, що ціла афера се був один великий жарт. Ніякого свята основателеви республіканської партії не роблено. Навіть не було ніякого Юга Н. Фрая, бо те імя се властиво перекручене речення: „Юг гов енд фрай".

ОСМІШЕНІ СМІЮТЬСЯ.

У деяких газетах появилася була чутка, що осмішені політики чи заряд університету збираються в якийсь спосіб карати жартунів, та сталося инакше.

Коли один демократичний сенатор прочитав підчас засідань сенату статтю зі студентської газети, ввесь сенат сміявся з практичного жарту над студентів. Сміялися демократи, сміялися республіканці, сміявся й сенатори, котрі посилали телєграми в честь Юга Н. Фрая й віцепрезидент Злучених Держав Кертис, який теж жалував, що не міг узяти участи в відсвяткованню памяти основателя, своєї партії в нюйорськім стейті. Коли добрий жарт, то й осмішений може сміятися з иншими.

"GOOD SPORTSMANSHIP".

Студенти, що справили сей жарт, довідавшися про те, як віднеслися осмішні до жарту, зателєграфували політикам, що вони перепрошують їх за неприємність, справлену жартом, та подивляють їх „добре спортменство", яке вони проявили тим, що, хоча самі виставлені на осміяння, сміялися теж, хоча сміялися зі себе.

Що се таке „гуд спортсменшип"? Се здібність переносити невдачі. „Кепське спортменство" каблоду осміяним фукатис-, показувати свою образу, шукати пімсти, позивати в суд, домагатися догани від університету.

Колиб се показалося неможливим, то „кепські спортсмени" пробувалибн звалити вину на когось другого, приміром на своїх секретарів, або на телєграфічну компанію, або на своїх партійних ворогів, які, мовляв, хочуть знищити працю їхнього життя.

Та поступаючи в сей спосіб, вони булиби показалися „кепськими спортсменами", а се булоби далеко гірше, серед Американців, як зрадитися тим, що не знаєтьєся історії своєї партії, або що не, читаєтьєся телєграм, або пишеться привітні телєграми всякому, хто тільки той телєграми бажає. Такий „кепський спортсмен" уважаєтьєся слушно за дітвака. Він може мати вуса й бороду, він може мати пів сотки літ на своїх плечах, але коли він не вміє приймати удару, як жовнір, то він не заховуєтьєся в життю як дорослий чоловік, але як дитина.

ЗВІДКИ БЕРЕТЬСЯ „ДОБРЕ СПОРТСМЕНСТВО".

Що „добре спортсменство" помагає людині богато в житю, видно сейчас. „Добре спортсменство" дає Американцям ту сталеву силу, з якою вони, втративши найбільші маєтки в старші роки, не тратять надїї й не понадаються в розпуку, але наново знизу починають робити карієру.

Як показує само імя сеї приємности, що найменче велика частина сеї важної прикмети походить з американського замилювання в спорти. Справді тільки той може бути добрим спортсменом, котрий навчився не брати собі до серця своїх невдач. Коли людина грає, вона повинна вкладати все свою силу в сю гру, щоби виграти, але програвши, треба мати силу признати, що противник грає краще.

МІТИНГИ ВІДДІЛІВ У. Н. СОЮЗА

ФІЛАДЕЛФІЯ, ПА. Т-во „Мир", відділ 324 У. Н. Союза, повідомляє своїх членів, що мітінг відбудеться в суботу, 7-го червня (June) в годині 6-тій вечером в Українській Громаді.
— Михайло Туркот, секр.

БРІДЖПОРТ, КОНН. Т-во Українська Січ. від. 59 УНС. повідомляє членів і членинь, що м сячні збори відбудуться в суботу, 7-го червня, о годині 7.30 вечером в гали церковній 34 Bech St. Проситься тих членів, що довгують до Товариства, най приїдуть і вирівнають свій довг. — Йосиф Підлуський, предс.; Іван Галяш, секр.

КЛІВЛЕНД, ОГАЙО. Т-во ім. Івана Франка, від. 334-тий УНС, повідомляє своїх членів, що місячний мітінг відбудеться дня 8-го червня в Українськім Народнім Домі о першій годині пополудні. Проситься всіх членів аби були на мітінґ, бо є важні справи до полагодження. — Н. Задорецький, предс.; І. Сушко, рек. секр.

НЕ ЗАБУВАЙТЕ ЗА СИРОТИНЕЦЬ-ЗАХИСТ У. Н. СОЮЗА

В. Будзиновський.

ЯК СВИНЯ ЗДОХНЕ.

Оповіданне.

(3)

Сміючися кинула роботу і побігда до хати. Вийшла з жевріючим вуглем на покрищі від горшка. По дорозі до плота дула, щоби не погас. Коли Павло вже закурив папіроску, вона простягла руку по покришку, кажучи:

— Давай, бо мушу назад до роботи.

Павло вхопив її за руку і каже:

— Не пущу, поки не скажеш, яка то у вас була робота, така пильна, що ти не вийшла до мене вчера і позавчера.

— Була така робота, як що днини.

— То чомуж ти не вийшла?

— Та чого мені виходити? Питати, чи тобі не потрібний пильник, або сверло, або сірник до папіроски?

— Побалакати.

— Як хочу балакати, то маю з ким в хаті.

— Але я не маю з ким.

— І у тебе в хаті є люде. Батько, пастух, наймичка. Ваша наймичка розумніша як я, бо старша. Вона має що розказувати, бо богато пережила. Будеш слухати і не наслухаєшся. Вона ще більше пережила, як та перша, що була у вас.

Павло сплюнув і каже, все ще держачи її руку, якої вона не відтягала:

— Ти з мене не жартуй! Як я з тобою балакаю, то мені так, як то співають: Як у літі на нивонці води ся напити, так з тобою постояти тай поговорити.

— Коли тобі однаково се чи те, то вже не тягни мене до себе на балачку, а йди на нивонцьку і пий воду. Пий до схочу. Пісню оберни: „Як з тобою постояти і поговорити, так у літі на нивонці води ся напити". Я напюся в хаті. У нас також гідна вода. Пусти руку, бо вже мушу йти.

— До роботи? Кажу тобі, що мене не здуриш. Ся робота аж на завтра.

— До роботи, чи не до роботи, а стояти з тобою тут не хочу і не буду.

— А то чому? Чи я тебе обидив чим?

— Я не хочу, щоби для пустої балачки люди взяли мене на язики. Нехай лиш одна баба підгляне, то ціле село балакає про мене таке, що я до церкви не буду могла показатися.

— То вийди до мене аж цілком смеркнеться.

— Сюди? Або смерком ніхто не заходить до нас, чи до вас?

— Я не кажу, що сюди. Вийди до вашого саду. Я прийду до тебе. Ваша собака знає мене, нічого мені не зробить. Не загавкає.

— Ти гадаєш, що я вже вдуріла? Волю сто разів сюди в білий день і на очах людий, як раз до саду в ночи з одним тобою.

— Кажу тобі, не бійся. Я на тебе не важу. Хочу лиш на саму балачку.

— Тепер, в сій хвили може й щиро думаєш так, як кажеш. Інакше буде, як я вдурію і послухаю тебе.

— Кажу тобі, не бійся. Я не баламут. І знаю, який з того міг би вийти клопіт. Вмію панувати над собою і не вдурію.

— А як я не запаную над собою і вдурію? Чи тоді ти не забудеш, що з того може вийти клопіт?

Питаючи, гляділа на нього своїми, великими огнистими очима. Одну її руку він все ще держав у своїй, другу вона сама поклала на його рамени і визивучи своїм поглядом, ждала на його відповідь. Від того погляду він цілий затрусився. Коли глянув у ті очи, на ті груди, не видержав. Спінувши дівчину за руку, відхилив її через пліт до себе і обійняв за стан. Пригорнула до себе так сильно, що аж пліт затріщав. Вона зібрала всі свої сили, відхилила його і відскочивши, зашипіла:

— Єсь бачиш, як ти вмієш панувати над собою! Необачний! І не подумає, що міг би надійти хтось чужий. Хтось міг би вийти з твоєї, чи з нашої хати. Вже я до тебе не вийду. Ні до саду, ні сюди.

— Катрусенько, я тебе люблю.

— Але зі мною не оженишся...

Павло не відповів.

— Отже бачиш!

Відвернулася і відійшла.

Павло цілу ніч не спав. По нинішній стрічі з Катериною в його душі виринула думка, що було би добре мати жінку. Схичилась би його сиротинність, не був би безплатним слугою свого батька тощо. Коли иних парубків звільнило військо від того обовязку, і не кидала би кров так, що в день не дає робити, в ночи спати. Якби Катря не була така неприступна, то про жінку ще не думав би. Відклав би се, так як инші робили, аж до своєї повнолітности, яку австрійський закон давав по скінченім двадцять-четвертім році. Колиж Катря не дає до себе приступити, то є лиш одна рада: оженитися. Очевидно, не з бідною Катрею. Як би з Катрею, то і стратний був би, бо взяв би її тільки в одній сорочці, і люди дивувалисьби, і батько не позволить.

Коли вже додумався до того, що з парубоцтвом треба покінчити, його думка пішла по селу на обзорини. У своїх гадках став, чергуючи, призирятися кождій, з якою дістав би бодай пять моргів грунту, щоб до Магди, то зараз по-Котрій призирався, очевидно лише в думці, бо лежав у себе в ліжку, чогось то коло неї все стоїла Катруся і відхилявшись від і відскочивши, зашипіла:

Без цього ніяка творча, реальна політика не можлива, і ніяка боротьба, хоч би й за найсвятіші цілі, ніколи не досягне успішного кінця.

3) Пора нам також навчитися реально оцінювати значіння й події минулого періоду нашої боротьби протягом цієї революції. Мусимо відкинути в своїй політичній пропаганді та агітації весь той туман, який нашій загальній справі не допомагає, а лише шкодить.

Цей туман полягає в тому, що, мовляв, всі українські політичні угруповання й сили взагалі, які діяли в попередні роки нашої революції, — це банкроти, над якими треба поставити хреста, бо вони, мовляв, „програли" нашу справу і т. д. Треба, мовляв, покінчити з існуванням окремих політичних угруповань, партій і т. д., а замість цього стати на шлях творення єдиної диктаторської організації своїх сил на зразок організації Леніна, Мусоліня і т. д...

В Фінляндії, в Латвії, Естонії, Чехії т. д. партії політичні були рішаючими чинниками при утворенні держав і визволенні нації. На Україні біда була не в тому, що ми мали партії, а в тому, що вони не були досить розвинені. Але й так політичні партії відограли велику творчу роль. Без ісцування окремих політичних угруповань на Україні існувалаб політична пустиня, дикий неорганізований рух політично й національно несвідомих мас. Все це не посунуло нашої справи вперед. а тільки затрималоб розвиток нашої визвольної боротьби на довгі роки.

Отже не партії причина того, що ми сьогодня ще не маємо вільного незалежного існування нашого народа. Головна причина цього — фактичний, це невисокий порівнюючи стан наших організованих політичних сил. Польщу, Латвію, Естонію і т. д. революція застала на більш високому ступні іх загального розвитку, свідомости політичної й національної; тому, природна річ, вони спромоглися зробити те, чого нам, з нашими мало організованими силами, зробити не вдалося.

Який з цього висновок? Розуміється не той, що, мовляв, треба ставити хреста над тими формами організації наших сил, які утворилися в наслідок попередньої політичної діяльности на протязі цілих десятиліть. Висновок лише той, що мусимо тим енергічніше продовжувати свою працю над поліпшенням організації наших політичних сил, використовуючи все те, що було й є у нас позитивного й творчого.

Далі. Справа українська в наслідок минулих років боротьби програна. Це також не відповідає дійсности. Ані-впаки, лише дякуючи цій минулій боротьбі, українська справа виведена нарешті на широкий шлях свого розвитку. В наслідок минулих років революційної боротьби українська справа набрала великої сили, зробила велитенський поступ, якого вже не скасують ніякі декрети й укази диктаторів.

В минулі роки революції у український нарід пройшов свій молодий період розвитку не для того, щоб програти свою визвольну боротьбу, а для того, щоб пройти початкову політичну школу, потім середню й тоді вже вступити у вищу.

Чи наш нарід вступив уже в цю вищу школу, це покаже ближча будуччина, але що минула боротьба допомогла йому **прискореним темпом** пройти початкову й навіть середню школу, в цьому не може бути сумніву, і в цьому полягає сьогодня головна сила українського визвольного руху.

І ми можемо лише дякувати, а не ганьбити, тим нашим численним борцям, як тим, що загинули в минулій боротьбі, так і тим, що ще живуть, — за те, що вони все, що було в їх силах, зробили для переведення цього первісного, найтяжчого й найважнішого в житті нашого народа виховання політичного й національного.

Хоч і примітивними й ще недосконаленими силами та засобами, але все активним українським громадянам минулої революційної доби вдалося довести пробудженій українській нарід до такого стану, коли він не сьогодня — завтра, але, без сумніву, стане на свої власні ноги, як рівноправний член в сімї иншим вільних народів світа.

Тільки таке політичне виховання має, основане на правді, на правдивому освітленні минулої боротьби, вивело нашого народа на шлях остаточного визволення, а в цій ближчій боротьбі, що нас чекає, допоможе нам виступити з дійсно підготованими та належно організованими політичними силами.

Такі наші організаційно-політичні цілі та завдання в сучасний момент.

Коли ми над цими завданнями не подумаємо завчасу, коли ми, використовуючи попередній досвід нашої боротьби, цих завдань не передведемо в життя, то ми не виконаємо своєго обовязку перед народом, а головно — наша визвольна справа буде знову поставлена під небезпеку нових невдач та неуспіхів, нарешті наша боротьба може скінчитися занепадом наших визвольних змагань на довгі роки.

(„Соціял-демократ").

— Ось бачиш, як ти вмієш панувати над собою! Необачний! І не подумає, що міг би надійти хтось чужий. Хтось міг би вийти з твоєї, чи з нашої хати. Вже я до тебе не вийду. Ні до саду, ні сюди.

— Катрусенько, я тебе люблю.

— Але зі мною не оженишся...

Павло не відповів.

— Отже бачиш!

Відвернулася і відійшла.

Павло цілу ніч не спав. По нинішній стрічі з Катериною в його душі виринула думка, що було би добре мати жінку. Схичилась би його сиротинність, не був би безплатним слугою свого батька тощо. Коли иних парубків звільнило військо від того обовязку, і не кидала би кров так, що в день не дає робити, в ночи спати. Якби Катря не була така неприступна, то про жінку ще не думав би. Відклав би се, так як инші робили, аж до своєї повнолітности, яку австрійський закон давав по скінченім двадцять-четвертім році. Колиж Катря не дає до себе приступити, то є лиш одна рада: оженитися. Очевидно, не з бідною Катрею. Як би з Катрею, то і стратний був би, бо взяв би її тільки в одній сорочці, і люди дивувалисьби, і батько не позволить.

Коли вже додумався до того, що з парубоцтвом треба покінчити, його думка пішла по селу на обзорини. У своїх гадках став, чергуючи, призиратися кождій, з якою дістав би бодай пять моргів грунту, щоб до Магди, то зараз по-

Минав день, вже смеркало, Катря не вийшла. Сиділа в пекарні і теребила бульбу та час до часу визирала крізь відчинене вікно. Ворота заскрипіли і вона знов приступила до вікна. Її лице засяло вдоволенням. Скочила до дверий і ледви защіпнула на гачок, хтось застукав. Вона вже знов вікно бачила, що то йде Павло і несе покришку. Коли не відчиняла, Павло гукнув:

— Нема там нікого?

Вона відгукнулася:

— Не відчиню, бо я сама тут.

— Відчини, бо я принїс вашу покришку.

— Подай крізь вікно.

— Покришку можна крізь вікно, але я в білий день вікном не полізу.

(Дальше буде).

З УКРАЇНСЬКОГО ЖИТТЯ В АМЕРИЦІ

КОГОС, Н. Й.

Тимчасовий Комітет при роботі.

Тимчасовий Комітет Українсько-Американських Горожанських Демократичних Клюбів, що вистав заснований на початку цього року і який повстав для цїль скликати зїзд клюбів в стейті Ню Йорк, рішив ту справу нарещті з мілї.

По великім окружнім вічу, що відбулося в місяцю березні, де мяв нашим дооколичним громадянством інтерес до політичних справ. Почалися ріжні збори, на яких всюди обговорювано наші недомагання в ріжних ділянках нашого життя, та шукано доріг, щоби ми могли себе троха вище ставити емігрантам иншим народностей, які нас так далеко перегнали.

На останніх двох зібраннях Тимчасового Комітету, які відбулись в днях 10 і 24 мая, ухвалено ось такі постанови:

1) Упорядкування з вїча яке здїл секретар, принято з повним довірєм.

2) Справу зїзду обговорив гр. Зець. По виявненню цїлої справи вивязалась дискусія, по якій **постановлено скликати зїзд до Олбани**, Н. Й., на день 4-го і 5-го жовтня с. р. і вибрано комітет, який має занятись підготовленєм такого стейтового зїзду.

3) Справу помочи Рідному Краєви референ гр І. Базар, предложивши устроїти великий окружний пікнік та запросити до участи всі окоїичні громади, товариства і братства, а дохід вислати на боєвий фонд і другі народні цїли, що й принято.

4) Справу Школи Національного Танку В. Авраменка полагодив гр. Д. Зальопаний. Ця школа дає нам змогу згуртувати часть нашої молодїжи в товариство і показати український танок перед Американцями. Загальний виступ готовиться в другій половині червня, до якого пороблено приготовання. Завданням нашого комітету є розвести як найширшу агітацію за розпродаж тикетів.

Рішено потім вибрати спеціальний комітет і підготовити цїлий ряд виступів в наших околицях.

Постановлено віднестись до всїх клюбів, щоби зголошувалися до участи в зїзді на адресу секретаря: D. Zalopany, P. O. Box 284, Cohoes, N. Y.

Відрадним явищем являється те, що Українці в Водервлїт закупили дуже гарний будинок на власність місцевого клюбу.

Д. Зальопаний, секр.

—o—

ШИКАГО, ІЛЛ.

Про концерт танків Авраменка.

Нераз нарікаємо, що наша молодїж нас встидається, вирождюється та пропадає для нас, однак мало застановляємося над тим, що дуже часто ми самі винною того, бо мало звертаємо уваги на організацію молоді. А коли вже й є де така організація, то ми переважно відносимося до неї зимно і з байдужністю. Часом замість загріти молодїж до праці та заохотити і підбадьорити ріжними способами і вплинути так на неї, щоби вона віддалася більше нашим змаганням у визволенню, ми густо часто поводимося так, що самі спричиняємо зїехоту та байдужність молодїжи до нашої справи.

От приміром в нас в Шикаго зорганізувалося товариство українських національних танків з членів, що укінчили курс танків Авраменка. Товариство складається головно з молодїжи, родженої тут і в Канаді, і взяло собі за ціль плекати та ширити цей гарний мистецький культ України. На початок своєї праці уряджено концерт і баль 18 мая ц. р. на Савт Сайд (пол. часть міста). Та, на жаль, публика не дописала. Як би не українська православна громада з Ірі і не її хор „Боян", що причинився своїми хоральними точками до програми і, як би не поважне число громадян з далекого Вест Пулману, саля була б порожнісенька. Та вже найбільшу байдужність можна приписати самим родичам дітей танцюристів з Савт Сайд і Гейдж Парку, які навіть не прийшли бачити танок рідних дітей. Коли ми так будемо дивитися та ценити працю молодїжи, то, розуміється, вона пропаде для нас і для України.

Розуміється, концерт відбувся знаменито під умілою орудою учителя-інструктора п. М. Гири і присутні самі осудили нашу байдужність. І хоч старші члени та заряд змушені будуть доложити, щоб покрити дефіцит — однак праця будуть вести далі з подвійною енергією та надією на краще.

С. Мусійчук,
голова тов. Укр. Нац. Танків.

БОСТОН, МАСС.

Триста-літні роковини міста Бостон, Масс., і участь Українців у них.

Сього року місто Бостон приготовляється до великого ювилейного свята, яке має бути відсвятковати в місяцю липні с. р. Це буде 300-літня річниця заснования міста Бостону. Майже від року комітет, який до того покликаний, робить приготовання, щоби свято відбулось як найвеличавіше.

У місяцю червні й в липні будуть зїжджатися сюди представники майже всїх держав заграничних і всїх стейтів Америки та представники всяких державних і цивільних установ.

Комітет запросив і ріжні національности, які мешкають у Бостоні, і взагалі стейту Массечузетс, щоби вони взяли участь у конкурсах, виставах й т. д. Між ними запросили й нас, Українців. Спеціяльне запрошення одержав о. Желєзняк, в якому просять, щоби Український Хор взяв участь і дав концерт виключно українських пісень. На це комітет відпускає нам спеціяльно один вечер, чого другі національности, окрім Німців, не дістали, значить, ми, Українці, повинні бути горді з того, що нас бостонські власти так цінять. Але наші заразумілі політики легковажать собі це, наче вони не є Українцями, бо тільки одна українська православна парохія мусить нести всі тягарі коштів і труд. Виходить так, що ця громада вибрана нести національне знамя між чужинцїв у Бостоні. Усі свідомі українські націоналісти мусять розуміти своє завдання, що ніхто не зробить для нас, як ми самі не зробимо. Отож мусимо старатися, щоби ми осягнули заслужену сдаву для України на великім американськім святі, де всі програми свята будуть записані в американську історію.

Стараємося, щоби програма нашого концерту була величава й запрошуємо крім хору до участи Українську Школу п. В. Авраменка, яка тепер провадиться в Бостоні, а також наш комітет буде просити самого д. В. Авраменка й д. Ємця, наших славних артистів, взяти участь у святі.

Наш комітет просить усїх Українців стейту Массечузетс, всї національно-свідомі одиниці й організації, які хотять, щоби наш стейт цінив нас високо, як найскорше приготовлятися до свята. Сподіваємося, що товариства, відділи У. Н. Союза і У. Р. Союза без ріжниці партій чи сект, зі Спрінфілд, Голйок, Емерст, Тавнтон, Фолрівер, Савт Дірфілд, Лоренс і з иншиx місцевостей візьмуть участь.

Українці! Це велика нагода для нас, яка лише раз на віку трафиться. Тож розумно використаймо її. Бостонські товариства всї повинні бути першими. Ми знаємо, як наші вороги, Ляхи, вже віддавна приготовляються, то не даймо посоромитись. Німці на це свято стягають 300 співаків до концерту.

Також у липні має відбутись вистава всїх національностей стейту, а заразом міста Бостону. Хочуть бачити й нашу культуру, наші вироби, які найкращі костюми, ґрунцульські вироби і т. п. Вистава відбудеться в одній з найбільших гал. Правдоподібно, що Українці будуть мати свою будку, а щоби в ній не було порожньо, то просимо всїх українських патріотів, що хто має, ріжні країові вироби: килими, народні костюми, вишивки, все, що наш нарід може показати як свої здобутки, слати на нижче подану адресу. Проситься всїх оо. духовних, учителїв, урядників ріжних товариств зі стейту Массечузетс і Ровд Айленд допомогти нам. Ми ще цього в Бостоні не робили, то нам буде ваша поміч дуже пожаданa, за яку вже згори дякуємо.

Всякі листи по інформації й річи проситься слати на таку адресу:

Ukrainian Tercentanary Committee, 136 Arlington St., Boston, Mass., на руки о. Й. Желєзняка.

Н. Давискиба.

ПОЗІР! ☞ РОЧЕСТЕР, Н. Й.! ☜ ПОЗІР!

ЗАХОДОМ ТОВАРИСТВА „ВІЛЬНІ КОЗАКИ"

— відбудеться —

ПЕРШИЙ ВЕЛИКИЙ ПІКНІК

В НЕДІЛЮ, ДНЯ 8-ГО ЧЕРВНЯ (JUNE) 1930 РОКУ

В ПАРКУ BAY VIEW.

Спеціяльні дві стріткарі будуть переходити JOSEPH AVE. точно о годині однадцять тридцять (11.30) рано. будуть слідуючі стапи: Nortoon St., Ave. D., Clifford Ave., Bucham Pk. і Kelly St.

Проситься всїх Товаришів і Братств а взагалї всїх Рочестерських Українців численно прибути. Місце відповідне, не треба нам його прихвалювати.

Будуть перегони для женщин, мущин, дівчат і хлопців. Буде музика відповідна та все буде, що до забави потрібне.

Хто прийде, то певно не пожалує.

КОМІТЕТ.

НАСТАВТЕ СВОЄ РАДІО

В СУБОТУ, 7. ЧЕРВНЯ, О ГОД. 7.15 ВЕЧЕР

НА СТАЦІЮ W O R

І НАЛЮБУЙТЕСЯ

АМБАСАДОРА MORROW'S

УКРАЇНСЬКОЮ ГОДИНОЮ

БЕСІДНИК: ОМЕЛЯН РЕВУК

УКРАЇНСЬКІ ПІСНІ ВІДСПІВАЄ УКРАЇНСЬКИЙ ХОР ПІД ПРОВОДОМ Ю. КИРИЧЕНКА.

Paid for by D. G. Thomson

ВІДОЗВА

до односельчан села Білича, старосамбірського повіту.

Вп. Родимці! Ми, односельчане села Білича, одержуємо часто листи від уряду кооперативи, у котрих просять нас о поміч. В долішньому кінці села наші брати заложили кооперативу в читальняному домі Просвіти, а в горішному кінці села зачали будувати Народний Дім, в котрім має міститися кооперативa й читальня Просвіти. Ті оба уряди часто відзиваються з просьбою до нас о поміч, бо без нашої помочі, як заявл-ють в листах, з браку фінансів будова Народного Дому не докінчиться. Ми частинно, оскільки могли сей обовязок сповнили, бо наше товариство 30 квітня с. р. вислало для обох кооператив і читальень $303, це є $151.50 для долішнього кінця і $151.50 для горішнього кінця.

Не від річи буде згадати, що в 1924 році ми вислали $325.00 до горішнього кінця на будову школи. Таксамо минувшого року на бажання наших братів заплатили ми 25 примірників „Громадського Голосу" на цілий рік нашим братам в Біличи.

Тепер, Шановні Родимці, мешкаючі в Пітсбурґщині й Дітройті, приходить черга на вас. Постарайтесь оскільки можна дати поміч тим нещасним нашим братам, котрі просять помочі від нас. Жиди позакладали склепи в нашому селі й й послідну каплю крови висисають з наших братів. Побачивши, що далі так не може бути наші брати взялися й собі закладати свої кооперативи, бо годі вже довше давати себе ошукувати ріжним зайдам. Ми сподіємося, що й ви не відмовитесь від помочі, своїм братам та докажете тим, що й вам родинне село є миле та дороге так, як і нам.

Гроші можете слати просто до села на руки касієра Івана Паплика (з берега), або до нас. По ближчі інформації просимо звертатися до нашого секретара.

За уряд Товариства Несення Помочі селу Біличу:

Василь Волянський, голова;
Яким Ощипюк, секретар;
Іван Телеп, касієр.

Jakim Oshchypok,
2240 W. 10th St., Cleveland, O.

ВСТУПАЙТЕ ГРОМАДНО В ЧЛЕНИ УКРАЇНСЬКТГО НАРОДНОГО СОЮЗА.

В однім паріськім театрі відбувалася проба нудної віршованої пєси молодого автора. Автор був також на пробі. Наразі серед ґри автор перебив актєрові:

— Тут мусите зробити перерву.

— Чому? — спитав актор.

— Бо в тім місці публика повинна смієтися, — відповів автор.

ПОЗІР! НЮАРК, Н. ДЖ.!

НЮАРСКА ГРОМАДО!

Сим просимо прибути на

СПІЛЬНУ ☞ НАРАДУ ☜ ВАЖНУ

— яка відбудеться —

В ПЯТНИЦЮ, 6 ЧЕРВНЯ 1930

(FRIDAY, JUNE 6th 1930).

О ГОДИНІ 8-мій ВЕЧЄРОМ

В ГАЛИ 249 КОРТ СТРІТ.

Справа походу і манїфестація, вибір правних делєґатів, котрі мусять бути вибрані до 15-го червня, справоздання делєґатів, котрі були присутні на нюйоркській нараді в тій самій справі.

128

Lehigh Valley Excursion

Wilkes-Barre Scranton 360 Miles

Sunday, JUNE 8th

Special Train

Lv. Hudson Terminal 12 Midnight; Jersey City (Exchange Pl. Sta.) 12.20 A. M., Lv. Newark (Elizabeth & Meeker Aves.) 12.45 A. M. Ret. Lv. Scranton 5.30 P. M.; Wilkes-Barre 6.30 P. M.

Similar Excursion Sunday, June 29th

Білєти до набутя в Exchange Place або Journal Square. Телефон Інформаційного Бюра, Montgomery 7000.

ДО СИНІВ ПОНЕВОЛЕНОЇ ЛЕМКІВЩИНИ!

Від бідної, поневоленої Лемківщини шлемо Вам, Дорогі Земляки, привіт разом з усильною просьбою поратунку. Вам звісно, яка тяжка ті доля. Недостача плїдної землї, брак заробітку та людей, щоб нею занялись, довели до того, що сегодня вирівається нам крик розпуки: Ратуйте рідну Лемківщину, бо гине вона! Ця Лемківщина, що досї мимо своєї злої доли вспіла здержати свою національну свідомість! А вона хоче жити, хоче відродитись — завдяки новим, говним, своїм життям.

До цього одиак треба виробити мїцних, ідейних людей, людей праці. Треба нам незалежих людей, які сталиб до праці і повелиб за собою обновлену Лемківщину.

Треба нам солідних, визначних ремісників, які вмілиби видержати конкуренцію з чужинцями, які малиби самі відповідне удержання та другим дали економічну основу до життя, щоби наші люде не потребували втікати з рідної землї перед нуждою так, як Ви втекли.

Відчули за цею провідною думкою, рішило наше Товариство побудувати у Сяноці Український Народний Дім, а в нім помістити і удержувати 3-річну школу для ремісників: ковалів, слюсарів, колодіїв і бондарів.

При кінци червня минулого року зробили ми значний крок вперед. Наше Товариство купило у Сяноці площу за 2000 долярів і постаралося о плян і кошторис для Лемківщини. Площа велика, у гарнім положенню. На купно площі затягнуло Товариство 1000 долярів вексельного довгу.

Мусимо цей довг до трох місяців сплатити.

На це зібрали ми у себе кількасот долярів, зібрали то, на що могла стягнутись бідна Лемківщина. Помогли нам також емігранти-Лемки з Америки.

Та нашою цїлею є не тільки сплатити довг за площу, але і виставити величавий Народний Дім. Селяне обіцяли доставити деревного матеріялу, грошей однак на будову ми не всилі зібрати.

Тому звертаємося до Вас, Дорогі Земляки! Коли дорога Вам доля Лемківщини, коли не бажаєте її заглади, допоможіть нам, щоби на темнім лемківськім небозводі заясніла величава будівля! Ми віримо свято, що у Вас живе цїе любов до Старого Краю, що Його доля Вам не байдужа! І так як Ви щедрою рукою даєте на ріжні наші цїли, не поскупіться для Лемківщини!

Ви приступіть енергічно до діла! Закладайте зборки комітети, збирайте датки при ріжних нагодах (народних забав, весіль, хрестин) та посилайте **сейчас** гроші під адресою:

Лемківське Тов. „Український Народний Дім" у Сяноці.

о. Еміліян Константинович
в. р., голова;
Д-р Степан Ванчицький вр.
секретар.

Проспер Жоліот Кребільон був около 1700-го року відомий передовсім як автор богато трагедій, а його син Клявдій вдоволявся тим, що писав неморальні повісти.

Раз при вечері спитав хтось із гостей Кребільона-батька:

— Котра з ваших трагедій найліпша?

— Це тяжко сказати. Та найгірша напевно мій син.

І показав на сина.

Син із усміхом завважав:

— Тому й не хочуть вірити, що ця трагедія де ваш твір, любий батьку!

—o—

Адвокат боронив молодого обвинуваченого, що вже був цілком лисий. Підчас перерви каже адвокат до товаришів:

— Я спокійний. Цій людині суд не може й волоска зірвати з голови...

—o—

Адвокат стрічає свого клієнта, якого колись боронив у суді. Кланяється йому та каже:

— Здається вені, що ви направду стали порядною людиною.

— Так — і тому дуже прошу, щоби пан меценас удавали, що мене не знають.

Евген Гельтаї.

ВИПОЗИЧАЛЬНЯ КНИЖОК.

У початках девятьдесятих років жив в ріг Совиній вулиці в одній дивної жінки. Ця дівка жінка називалася Бринкала. Жила з того, що видавала одну кімнату з своїми мешканці-коминках, які платили точно та були солідні. Я платив точно та був солідний.

Двері моєї кімнати виходили на сходи. А мала моя кімната, що торкається дверей, мала то незвичайну прикмету, що можна було двері відчинити, та та годі було замкнути. Себто моя кімната стояла отворем як день так ніч, ніг увіходити, хто лише хотів. На цеся я не потребував боятися що злодії вкрадуть мені кудибудь. Вартісних річей я не мав дома, много не богато добра спочивало в безпечному місці в заставничім заведенні, а їх троха вартісних річей, що мені лишилися, завдяки „справі дому" вже давно пішли. Так то на все моє добро складалася шафа повна книжок і гітара.

Пані Бринкала була дивна жінка, але бо й я не був собі звичайнебудь. Я вертався до дому все, як уже розвидновалося, а потім спав до третої години пополудні. Потім я вставав і вертав знову над ранком. Моя кімната була тоїта все від третої години пополудні до четвертої години шена серна. Була чарівна.

Ах, Боже, яка гарна! — позволяв собі.

І коли я далі йшов, моє легке запальне серце загоріялося палким коханням для тієї гарної незнакомої.

На другий день я знову стрінув її, на третій день також. Четвертого дня зродилося між нами вже деяке знайомство. Я тоді зачервонівся, коли я надійшов, а я усміхнувся. Пятого дня я привітався, а що вона відповіла на мій привіт, шестого дня я заговорив до неї. Хто інший зробив би був може це вже скорше, одначе ніхто не зробив би цього з більшим чуттям.

Я представився їй, а вона зачервонілася та призналася, що називається Вільгельмина та чує симпатію до мене. Те признання вшасливило мене. Я пішов із нею далі. Та ми йшли разом усього кілька кроків. Потім вона попросила мене, щоби я далі не йшов із нею, бо вона йде до недалекої бібліотеки-випозичальні. Я здивувався трохи, бо наскільки я знав, то ні тут у сусідстві, ні в цїлім кварталі не було бібліотеки. Та я не хотів бути приятєлі і розпрощався. Ми вмовилися ще, що на другий день стрінемося вже в третій годині. Я вийшов напротиві неї, потім ми пішли разом аж до Совиної вулиці, де я знову нишком розпрощався.

І таке діялося два тижні, день у день.

Ми любилися вже тоді безмежно. Я знав уже навіть, що вона жінка мандрівного агента, що її чоловік вічно подорожує, тому вона так богато читала. Тоді зродилася в мені думка здобути цю жінку. Я сказав їй навіть мій плян, одначе вона і слухати не хотіла. Надармо переконував я її, що стрічатися на вулиці нібезпечно, надармо зображував я їй палкими словами вигоди та приємности, що їх моя кімната може дати двом залюбленим серцям. Вона була невмолима. Коли вона запримітила моє пригнобління, у відплату позволила мені відпровадити її аж до брами випозичальні.

На моє велике счудування вхід до бібліотеки то була брама того дому, в якому я жив. Тепер справа направду зацікавила мене. Деж це була та таємна випозичальня книжок? І замість розпрощатися з моїм ідеалом при вході, я пішов із нею до камениці, я пішов із нею вгору сходами. Даремне боронилася, я не уступав.

— Одначе лише до дверей! — просила.

— Добре, лише до дверей — сказав я.

За хвилиночку стояли ми перед дверми бібліотеки — перед дверми моєї кімнати. На дверях була причеплена чимала табличка з написом:

Випозичальня книжок.
Від год. 4—6.

І я з великої люті мало не зімлів і оперся до муру. Мій ідеал використав цю нагоду, щоби чимскоріше ввійти до випозичальні. Я на пальцях закрався до неї.

А те, що я потім побачив, було найстрашніше, що я бачив у моїому житті. Пані Бринкала сиділа з великими окулярами на носі при мойому біорку та переслистовувала велику книгу. А моя шафа була широко отворена, а на хребті кождої книжки була наліплена жовта карточка з числом. Отже моя бібліотека була випозичальнею, моі книжки читало населення цілого кварталу, а також мій ідеал. Дивна Бринкалиха на мій кошт уладила собі бібліотеку-випозичальню.

Коли я ввійшов, роздався подвійний окрик. Насамперед скрикнув мій ідеал, потім пані Бринкала.

— Як ви смієте йти сюди за мною!?

— Даруйте, — сказав я — до моєї власної хати мені вільно чейже ввійти.

— До вашої власної хати?

— спитав здивовано мій ідеал. — До вашої... хати?... —

І допитливо глянула на паню Бринкалиху. А Бринкалиха впала передімною на коліна та сказала зломаним голосом:

— Простіть, ласкавий пане, простіть!

Мій ідеал збентежено глядів на мене то на Бринкалиху. Вона нічого не розуміла.

— Пані Бринкала — сказав я грізно — ви знаєте, що я добрий половік, одначе того... того... того...

— Ласкавий пане, добрий, ласкавий пане, не скажіть цього, — перебила мені Бринкалиха — я й так знаю це!

— Що це значить? — спитав мій ідеал, сполотнілий та схвильований.

— Це значить, — сказав я — що моя кімната, моя бібліотека та що отся жінка без мого відома зробила випозичальню з моєї кімнати.

Мій ідеал упав на крісло.

— Мій Боже, — сказала вона зачервонівшися — то я вже цілий місяць ходжу до вашої кімнати... ах, як мені соромно!

Пані Бринкала, як биструмна старша жінка, зараз зрозуміла, що вона тут зайва. Вийшла з кімнати, а ми лишилися самі.

— Бачите, — сказав я легко докор-ючи — ви не хотіли зайти до мене до хати, а ви були вже тут тринять разів. Одначе тепер останете тут, прошу!

— Що вам приходить до голови? — сказав мій ідеал обуренно — у випозичальні книжок?

Всеж таки осталася. Коли ми вийшли з кімнати, я побачив на дверях таблицю з таким написом:

З причини смерти
замкнено!

Моя господиня, як видно, була готова на всякі можливости. В тій хвилі, як мій ідеал став сходити зі сходів Бринкалиха кланялася мені ввічливо та процепетала:

— Тепер, ласкавий пане, вже не будете сердитися, що я тут уладила випозичальню книжок!

Так, так, пані Бринкала була дивна жінка. Та зрештою я говорив це вже нераз.

Переклав **М. Н.**

УКРАЇНЦІ!

Коли хочете мати належну й совісну обслугу, зголошуйтесь особисто або пишіть до бюра подорожи

CENTRAL STEAMSHIP AGENCY

111-115 E. 7th ST., NEW YORK CITY

а будете вдоволені.

Ми полагоджуємо всілякі справи досконало й совісно, а то:

1. Продаємо корабельні білети на всі пароплавні лінії.
2. Вишукуємо дати приїзду для тих, котрі їх забули.
3. Стараємося самі про пашпорти, візи, дозволи і взагалі полагоджуємо всякі формальности до подорожи, так, що ніхто не має ніяких труднощів.
4. Полагоджуємо всілякі правничі справи старокраєві з докладним фаховим знанням.
5. Висилаємо гроші найшвидше і найвигідніше до виплати в американських доларах на останній почті.

CENTRAL STEAMSHIP AGENCY

111-115 E. 7th ST., NEW YORK CITY.

20 =ЛІТНИЙ ЮВИЛЕЙ ЗАЛОЖЕННЯ ПЕРШОЇ УКРАЇНСЬКОЇ КОЛЬОНІ В АМЕРИЦІ, А ПОЛОЖЕНОЇ В МІЛВІЛ, Н. ДЖ.!

УКРАЇНСЬКА КОЛЬОНІЯ ПОСТЕПЕННО РОЗБУДОВУЄТЬСЯ. Курячі фарми щораз розростаються. Тут тепер найвідповіднша пора купувати фарму та забезпечитись перед бідою, а весна тут все вчасна. Український загал має велику нагоду мати своє місто. Бо почуток тут великий, бо вже є два Товариства У. Н. С., дві церкви, Клюб Товариства Горожан, Тов. Просвіта. Чотири вулиці під українським іменем, як Шевченко, Лисенко, Франко, Київ Будевар. Тож кождий бачить, що тут українська будучність.

А ми маємо на тисячу родин місце, що можуть поселитися одні поруч других. Не один думає, щоби мати пару акрів землі, а щечтут у місті, де робило, то добре повозилобсь. А то можна мати, але у Мілвіл, бо всі землі, які продаємо і на котрих поселилися Українці, лежать в місті Мілвіл. Отже для тих, що дбають про свою будучність і своїх дітей, варта схизати, що діти можуть користати з міських народних і вищих шкіл, а крім свого учитися в українській школі. По скінченню школи вони не мусять покидати родинного дому, бо мають на місці місцеву виргоду, відповідне заняття, а при тім всім чистий і здоровий воздух. Хто хоче про все те на місці переконатися, нехай приїде, або пише на адресу:

ВАСИЛЬ МАТОЛИЧ,
640 W. MAIN STREET. (Tel. Millville 577). MILLVILLE, N. J.

БАНКИТИР УМЕР

Комедія з сільського життя на три дії.

Виступає в-сій штуці 14 осіб. — Ціна 35 центів.

Замовлення слати до книгарні „Свобода".

"SVOBODA"
81-83 GRAND STREET, JERSEY CITY, N. J.

ВИБРАНІ УКРАЇНСЬКІ МЕЛЬОДІЇ НА РЕКОРДАХ ВІКТОРА-VICTOR

МОЖЕТЕ ДІСТАТИ КОЖДОЇ ХВИЛІ В БАЗАРІ

СУРМА

В НЬЮ ПОРКУ.

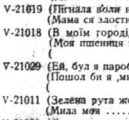

THE MUSIC YOU WANT WHEN YOU WANT IT ON
VICTOR RECORDS

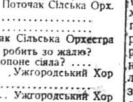

ОСЬ СПИСОК ДЕЯКИХ:

10" 75 ц.

V-21031 (Українська Думка, № 1 ..... (Полька Рожкова ..... Трембіта Оркестра, під проводом Вас. Гули
V-21030 Хрестини Івана, часть 1 і 2 ..... Федор Котович і Соня Лещак
V-21032 (Русадельна філочка. — Дірава ми стріха на стайні ..... (Уж шинялюшет, закрижиют касарню. — На Октобра, на пер- (шого отмашируємо ..... Аделя Кешелях з Ужгородським Хором
V-21026 (Старосвітська Коломийка ..... Співає О. Явний (Пропив вівці на горівці ..... Співає О. Явний і П. Рихлівська Українська Оркестра Апольського з співом
V-21024 (До броду, по броду, полька ..... Співає О. Явний і П. Рихлівська (Прийди весною ..... Співає П. Рихлівська Українська Оркестра Апольського з співом
V-21020 (Гуцулка і Український Сербин ..... (Української Оркестра Апольського, співає Апольський
V-21014 (Гуцулка з коломийкою ..... (Аркан ..... Українська Оркестра Апольського
V-21027 (Прийшов до дівчини, було понеділок ..... (Пали сте ми мамуть за море широке ..... А. Барна і Ко.
V-21019 (Пігнала йолки на Буковину, танець ..... (Мама ся злостить, мазурка ..... А. Барна і М. Поточак Сільська Орх.
V-21018 (В моїм городі, танець ..... (Моя пшениця не сходить, танець ..... А. Барна і М. Поточак Сільська Оркестра
V-21009 (Ей, був я паробочок!—Ей, Боже мой, чо мам робить зо жалю? (Пошол би я жила, до вас вечер. — Кеди я копоне сіяла? .... (Ужгородський Хор
V-21011 (Зелена пута жолтий цвіт ..... (Мила моя ..... Ужгородський Хор
V-21023 (Дерлина, полька ..... (Скорчини, Оберок ..... Дмитро Козел і його Укр. Оркестра
V-21015 (На параді, полька ..... (Гомін весни, вальц ..... Дмитро Козел і його Укр. Оркестра
V-21013 (Весела, полька ..... (Коханіє, вальц ..... Дмитро Козел і його оркестра
V-21025 (Коломийка з терношанська ..... (Шиель полька ..... Укр. Сільська Орх. М. Слободяна з співом
V-21022 (Коломийка скалзаська ..... (Козак для старих .... Укр. Сільська Орх. М. Слободяна з співом
V-21021 (Возиче молоко, коломийка ..... (Ватра, вальц ..... Майнерська Оркестра з співом
V-21012 (Через річку ..... (З той гори високої ..... о. М. Марунак
V-21009 (Мельник шукає кумів ..... (Красна дівице, коломийка ..... Г. Григорчук і Ко.
V-21007 (У чужої жінки, часть 1 і 2 ..... Г. Григорчук і Ко.

Хто замовне 10 рекордів, тому оплачуємо самі почту. Додаємо безплатно гольи до грамофону. Замовлення виконуємо так точно, як лише можна. Обслуга чемна і скора. Великий вибір рекордів дає нам можність заспокоїти вимоги кождого покупня.

SURMA BOOK and MUSIC CO.

103 Avenue A, (між 6-ою і 7-ою вулицею) New York City.
Telephone: DRY DOCK 3782.

Валентин Катаєв.

МІСЯЧНА СОНАТА.

(Відграється з успіхом між стовпцями газет).

15. січня 19...

Вчора у великій салі нью-йоркського товариства для знаменитих досліджень звичайний член товариства, відомий професор мистер Ворд, прочитав сенсаційний звіт про нововидуману ракету, яку думає післати з Землі на Місяць. Ця ракета буде в формі яйця, а її горішня часть буде виповнена дванацятьма тисячами тон динаміту. Коли ракета впаде на поверхню місяця, повстане такий сильний вибух, що можна буде його бачити зі землі звичайними лорнетами. Одушевлення присутних годі описати. Почали зараз збирати відвиси, щоби цю геніяльну думку чимскорше перевести в діло. І кількох визначних фінансових потентатів зацікавилися тим винаходом.

30 січня.

У звязи з нашою вісткою з 15. січня, що торкається винаходу визначного професора Ворда, повідомляємо, що для здійснення тієї сміливої думки вже зібрано суму вісім мілионів долярів.

31. січня.

У вчорашне число нашого часопису закралася немила помилка. Для винаходу професора Ворда не зібрано 8, а 18 мілионів долярів. Наша редакція приняла окремого співробітника, який буде інформувати поважних читачів про поступ винаходу славного професора.

10 лютого.

На запит нашого співробітника, що він думає про міжнародне положення, славний винахідник міжнародського яйця сказав лише:

— Гадаю, що міжнародне положення тепер вельми вдоволяюче.

На питання про свої дальші пляни на полі геніяльного винаходу, вчений замітно схвилювався та почервонів.

— О! — сказав славний професор — я вже дещо зробив. В околиці Лос Анджелес я купив дуже гарну віллю, де лекше займатисмуся моїми працями. Крім того я купив яхт і пару чудових арабських коней.

На наш запит, навіщо йому яхту й арабських коней, жартівливо похитав пальцем і лагідно замітив, що, на жаль, не може торкатися того питання, бо винахід дотепер є строгою тайною.

25. лютого.

Міністер закордонних справ подав нові сенсаційні подробиці про діяльність Комінтерну. В руках у нього документи, які ясно доказують, що винахідник славного яйця, професор Ворд, це агент Комінтерну та що всі його махінації з летом на місяць не є нічим іншим лише спробою зничити Білий Дім у Вашингтоні та щоби в Америці проголосити комуністичний режім. На документах є підписи Троцького, Карла Маркса, Бакуніна та Дамяна Бедного. Міністер домагається, щоби переведено в домі прокуратора та державного судді ревізію та щоби їх звільнити зі служби за недбальство.

28. лютого.

Прокуратор у відповідь на напади міністра закордонних справ відповів у сенаті таке:

— Панові міністрові фрак іще й тепер заносить оливою (сміх на лавках центру), тому хай не пробує відвертати очей прилюдної думки від тієї аферн, в якій він не грає останньої ролі. Щож торкається того, начеб у горішній части полум'ярного яйця був динаміт, ми знаємо дуже добре, що не не динаміт, лише нафтові акції, якими так спекулює наш високоповажаний противник (оплески на лівиці).

15. березня.

Міністер оголосив нові документи, з яких ясно, як два і два чотири, що професор Ворд, це переодягнений Степан Скворцов, визначний урядовець Ізвестій Ц. В. К-у СР. СР.

25. березня.

Професор Ворд учора заручився з королевою шмеру Настурцією Джампсровою. Коли ми його спитали про те, знаменитий автор яйця сказав:

— Кохаю мусить кождий упокоритися!

Крім того великий професор на початок вложив 10 мілионів долярів у французські банки. Про ціль і потребу тих вкладок професор не дав ніяких пояснень. Сказав, що ракета-яйце буде небаром готова та, що дня 4. липня невідклично полетить на місяць. Збірку складок продовжується.

1. травня.

У звязи з плянованим летом на місяць президент республіки заборонив святкувати 1. травня, бо це противилося би повазі хвили.

10. червня.

Реченець відлету на місяць окончено установлений. Ракета полетить дня 4. липня, а подорожувальне чотири дні, так що дня 8. липня люди мотимуть лорнетами легко обсервувати сильний вибух на поверхні місяця.

20 червня.

Залюблені уладили демонстрацію, домагаючися відкликати нелюдський атентат на Місяць. До залюблених із страшним скавулінням приличилася й собаки, що не мали би більше на кого брехати. Злодії уладили тиху демонстрацію, якою домагалися знищення Місяця з чисто професіональних причин.

1. липня.

На місце старту приїхали всі представники наукового світа.

В розмові з нашим співробітником показаний професор сказав, що за вийнком деяких дробниць, усе приготовлено до відлету.

3. липня.

В ночі з 3. на 4. липня професор Ворд, відлетів із своєю молодою жінкою невідомо куди. Перед відлетом славний професор мав ще час сказати нашому співробітникові, що старт відложив на неозначений час.

Так то обі части славного експерименту відірвалися разом: лет і вибух міжнародньо огірчення.

З російського переклав
М. Н.

Нинішня жінка. — Я вчора вечеряла з твоїм чоловіком. Чи ти нічого не маєш проти того?

— Зовсім ні. Та видно його тайпрайтерка занедужала.

PROBAK
DOUBLE-EDGE BLADES
THE BEST SHAVE YOU EVER HAD ..OR YOUR MONEY BACK
50 c. for 5
$1 for 10
Sample Blade 10 c.
If your DEALER cannot supply you, write direct
PROBAK CORPORATION
656 FIRST AVENUE NEW YORK

РУПТУРА НЕ Є РОЗДЕРТЄМ

РОЗДЕРТЯ до гоєння нема жадного.

Дехто думає мильно, що Руптура се роздерте. Руптура не є роздертям, а мускулярним ослабленем в стіні живота. Звичайні паски руптурні лише держать ся купи, а не заміцнюють їх — противно, тиснение звичайного паска руптурного дуже часто побільшує те ослабленя, позаяк тиснение задержує природній рух крови. STUART'S ADHESIF PLAPAO PADS є цілком иньші — а се механічні земяні прикладачі — самоприлягаючі, щоб держати все приложену до скулярну часть, звано PLAPAO, до тих хорих частий і щоби зменшити ослабленя, а також терть, спричинюючі болі. Нема жадних пасків, бо чок або спружни причеплених. Матеріял є мягкий як аксамит — легко приладити — і не дорогий. Нагородний Золотим Медалем в Римі, Найвисшим Медалем в Парижі і Похвальною Грамотою на Панама Паціфік Виставі в Сан Франціско і т. д. На протязі майже двайцять пять літ здоволені тисячі пишуть нам о добрих наслідках без страху часу від праці. Маємо много записаней взнання, що вість з далеких частий світа. Звільнення від руптури є так природне, що нема потреби на жадні звичайні паски.

Перестаньте тратити час і гроші на ті стироданні звичайні паскові апарати. Пізнайтеся як спинити сей руптурний огляр так, як виклало сего правда, щоб руптура не спустилась вадину. Не присилайте грошей; лишень вирізіть поникший купон но безплатну 16-цетінову ярібку того повного PLAPAO і 48 сторін книжочку про руптуру. Се не буде нічого вас коштувати! Для вашого вдоволення пишіть сейчас — завтра може бути запізно.

Дарований Пробний Купон.
PLAPAO LABORATORIES
1631 Stuart Bldg., St. Louis, Mo.
Ім'я .....
Адреса .....

КУЛЬТУРА ДАНЦІВ.

(Дещо про данський театр).

У Данії, як і в інших країнах, крім діржавних театрів, що зовуться „королівськими", є й чимало приватних. Ці приватні театри часто є великою конкуренцією для діржавних театрів, хоч діржавний театр має субвенції, а приватні прецерують лише як торговельне підприємство. Та це ще не обнижує вартости приватних театрів. Приватні театри в Копенгагені, Одензе, Аргузі й інших данських містах це справжні джерела культури й мистецтва, тимбільше, що крім звичайного мають і мистецького директора, який дбає про високий мистецький рівень театру. Йому помагає і публика, хочби лише тому, що радо ходить на представлення та платить високі ціни. Хоч театр у Данії дуже-дуже дорогий, він є для Данця зовсім зрозумілою, необхідною потребою, як насущний хліб. А такий факт розвеселив би не лише директора українського театру в Старім Краю, але й в інших. До цього причинюється і висока освіта данського народа. В цьому народі нема ніяких клясових ріжниць, лише кожда людина у суспільнім житті варта стільки, скільки має вартости як людина і як робітник. Тому теж ясне, що цінности, які в інших народів мають лише ув виші верстви, в Данії є власністю всього народу.

Практично висловлюючися, значить це, що кожний чоловік у Данії може послугуватися всіми культурними добродійствами та здобутками без огляду на це чи він фізично працює як звичайний робітник, чи він університетський професор. Робітник може користуватися цими здобутками тому, що про його образування вже дбали як слід у школі так він сам скористується все ще після свого щоденного занятя так підучується в ріжних вечірних школах і курсах. Тому то він культурно й інтелектуально такий сильний, що може нпр. із такимсамим пожитком слухати якусь славну оперу, що й професор.

Кореспондент хорватського щоденника „Обзор" мав таку пригоду в королівськім театрі в Копенгагені. Біля нього сидів гладач, що з виразу подобав на якогось умового працівника. Одежа на ньому була бездоганна, поведення взірцеве.

Підчас представлення розмовляли та коментували поодинокі яви та гру акторів. Кореспондент був іще тоді новиком у Данії, а також у данськім театральнім мистецтві, то його цікавили дуже замітки, що їх робив його сусід про виконання пєси.

На перерві завдався кореспондент своєму сусідові найріжніші питання про театр, данських драматичних письменників і т. д. Із його ясних, гарних відповідей здогадувався, що він напевно якийсь умовий працівник, а може й професор літератури. Тимчасом, як запала завіса та коли оба прощалися, він представився кореспондентові. Якжеж чудувався, коли він подав йому руку та представився:

— ... трамвений кондуктор Гансен.

Чомуж чудувався? Передовсім тому, що до такого не був привик у свої батьківщині (Хорватії). А потім найбільше тому, що ще не знав данського товариського та суспільного життя. Трамваевий кондуктор? Кореспондент пригадував собі, що вкінці й славний письменник Кнут Гамсун (автор світової слави повісти „Голод" і ін., яка є перекладена й на українську мову) був кондуктором. Чомуж би й отцей Данець не міг бути якимсь Кнутом Гамсуном? А так думав кореспондент лише тоді. Пізніше, коли краще пізнав Данців і їх спосіб життя, зрозумів, що цей добродій не може бути ніяким Кнутом Гамсуном, але що він є добродій-чоловік, який після того, як скінчив свою роботу, може жити і знає, що жде своїм духовним життям. Знає створити собі умовини для такого життя, так знає вкінці оцінити вартість такого життя. Він знає, коротко, що виконує свої обовязки, але також добре знає й права, які йому дає життя і його достойністю людини.

При такім розумінні, самособою, Данці розуміють теж як слід і театр. Не так як нпр. у нас, Українців. А саме, що торкається широких мас. Широкі маси Українців не дуже то цікавляться справами театру, тому то український театр (головно у Старім Краю в Галичині) ледви-ледви животіє, інакше в Данії. Широкі маси відграють у театральному питанні найважнійшу ролю. Вони дають театрові напрямок, вони є головним фактором, що рішає про уложенні репертуару.

М. Зощенко.

ДУРНИЦЯ.

Знаєте, в нашому домі маленька неприємність приключилася. Підкололи одну молодину.

Та треба признати правду — все сталося дуже культурно.

В іншому, більше міщанському домі, зачалася перед тим фактом ріжна бійка, чубарина, мордобиття. Стали би вікна вибивати, поруча псувати і так дальше.

А тут тихо та спокійно подялися два комірники в родинних справах і один одного трохи підколов. Та дякувати, цей з огляду на холодне время, мав на собі ватовану камізельку з рукавами та три сорочки. А то так і помер би серед страшних мук.

Ну, ясне, прикликали ратункову стацію. Міліцію. Одного сюди. Одного туди. Розсунули. Тай на цьому справа покінчилася.

Що хоч кажи.

Стали комірники висловлювати свої перші вражіння в справі вбивства — кому терпечки кімната дістанеться. Мовляв, приватний Кость Пономарів, дай Боже йому добра, арештований, тай тимсамим, так сказати, звільнює свою житлову площу. Так ось — кому її дать? Кандидатів аж заборато. Всі нетерпеливі. І в декотрих стаж, може бути, з 17-го року.

А тут ще самий убитий став устрявати в цю справу. Приславфельчера із шпиталю. І просить Костеву кімнату йому оставити.

І мало того — скоро самий звявляється на нашому овиді. Йому там у шпиталі залатали його дірку, тай он він знову зголошується, як прийшов до сили. І давай предкладати ріжні немислимі домагання. Мовляв: кого підкололи, тому й кімната. Мовляв, є такий розпорядок. Голова товариства каже:

— Я прошу вибачення, хоч такого розпорядку рішучо нема. Тай це є чиста демагогія, то, каже, треба поставитися в положення потерпівшого особи. Там пяче він, песький син, живе в кухні та віддихає ріжним шкідливим перегорілим і всетаки його підкололи, а не иншого.

І цей, холера, нарочно ходить згроблений, охає, та ввесь час береться рученьков за підколене місце, мовляв, він страшно терпить.

Ну, комірники вібито уступили. Бо то бачать — убитий зовсім осотанів і свого добра не пустить.

Ну, махнули рукою. Мовляв, хай має. Чорт із ним! Його щастя!

Хоч що кажи. Щастя покалалося не дуже велике. Костеви Пономареву дали всього пів року.

А вбитий через те дуже розжалувався. Жалко було на нього глядіти. Навіть инші кандидати стали заспокоювати його.

— Так ви, кажуть, занадто не попадайте в розпуку, юначе. Не вбивайте себе. Роздумайте лише, ну — завіщо йому більше дати? Що він грошві розтратив або що морді вам дав при виконуванню службових обовязків?

Убитий каже:

— Так, це правда. Я розумію. Дурниця. Та тільки я так думаю, що пів року мені обмань. Мені це лише розгосподарчитися в його хаті.

Йому кажуть:

— Ну, може він вернеться тай ще раз вас підколе. Може він побачить, що він в його хаті проживає, та на той світ піше вас. Може бути, тоді йому більше дадуть. Може йому тоді півтора року дадуть?

Один молодий Англієць, що над усе любив старовинні образи, надибав в Італії в аптикаря образ Перуджина з 1520 р. Купив образ за низьку ціну 6,500 лірів. Одначе італійський закон заборонює вивозити старинні твори мистецтва за кордон. Та на все є спосіб. На образі вимальовано поверха, портрет короля Віктора Еманюїла III. і можна вже без перешкоди перевезти через кордон. Як лише Англієць переїхав кордон, зараз злив образ. Портрет Віктора Еманюїла III. зник, але разом з ним зник і образ Перуджіна, а показався портрет... Гарібальді!

ДРІБНІ ОГОЛОШЕННЯ

ДЛЯ ЛІТНИКІВ

кімнати з електричним освітленням в гарній околиці, на добрім шляху, розмір 15½x20 стіп. Ціна 5 до 6 доларів на тиждень з пересилкою 50 центів. За пересланем 15 ц. марками почтовими надішлемо вам ведлуг Ілюстрований каталь. Агентам і купцям знижений оптовий опуст. Замовлення посилайте на адресу:

UKRAINIAN BAZAR
170 E. 4th ST., NEW YORK, N. Y.

ПРОДАЄ
ДОМИ
в місті НЬЮ ЙОРКУ і околиці
Українська фірма
І. ФЕСОЛОВИЧА І М. КОБЗІСТОГО
EXCHANGE REALTY CO.,
41 East 7th St., New York City.
Tel. Orchard 9677. 15-

ФАРМА 135 акрів, 102 обробленої землі, 33 ліса, сонцяна земля, великий потік і керниці, дім 12 кімнат, 4 комнати на першім, а 8 кімнат на другім поверсі, пивниця, барна на корови, барна на 4 коні і гаразд, дріб, 30 ріжних корів, 6 яліюк, 200 курей, 300 курчат, 14 качок, 4 безроги і трактор та всі фармерська машинерія. Фарма вимінно за дім в місті. Хто хоче бо зробити таку заміну нехай голоситься особисто до: 119-27

PH. D. FILANOWSKY,
Real Estate Broker,
92 Main Street, Flemington, N. J.
Telephone: 332 L.

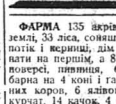

ДІВЧАТА І ЖІНКИ:
Коли Ваш бюст пасий, неразвинений, не тішіться красою ані новабом, коли твар і инші части тіла занято волохаті, або волосє коло голові рідке і випадає, пробуйте нашої методи ВІДМОЛОДЖЕННЯ. Пишіть по безплатні ІНФОРМАЦІЇ зараз до: D. WROBLEWSKI & CO., 696 Wythe Ave., Brooklyn, N. Y. (S).

ПЕРШИЙ УКР. ПОГРЕБОВИЙ ЗАКЛАД В НЬЮАРКУ І НА ОКОЛИЦІ.
Ми робимо гарні похорони
ПО $150

Без ріжниці як далеко позвані вости, кличте нас:
Офіс; 485 Avon. Avenue.
Phone: Terrace 8882, або Мешкання 1636, Newark, N. J.

ВАСИЛЬ І МАРІЯ МУЗИКА
УКРАЇНСЬКІ ПОГРЕБНИКИ

ДВА ОФІСИ:
NORTH SIDE, 2157 W. Chicago Ave.
Phone: Brunswick 7767 або 7768.
SOUTH SIDE: 4954 So. Hermitage Ave.
Phone: Hemlock 5500.
CHICAGO, ILL.

ПЕТРО ЯРЕМА
УКРАЇНСЬКИЙ ПОГРЕБНИК

ЗАПІМАЄСЬ ПОХОРОНАМИ В ЦІЙ ОКОЛИЦІ, В НЬЮ ЙОРКУ, NEW YORK І ОКОЛИЦЯХ.
129 E. 7th STREET,
NEW YORK CITY
Telephone: Orchard 2568

УКАЇНСЬКІ МЕЛЬОДІЇ

СОЛЬО НА СКРИПКУ

З фортепіяном

зібрав ЙОСИФ СНІГУР.

Ціна 50 центів.

Замовлення разом з належністю слати до:

"SVOBODA"
81-83 GRAND ST., JERSEY CITY, N. J.